

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű, akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.

Megjelenik: havonként háromszor.

Felelős szerkesztő:

KUN BÉLA.

Főmunkatárs:

SIPOS BÉLA.

Kiadóhivatal főnöke:

INCZE ZOLTÁN.

Előfizetési ár:

Egész évré 3 frt, félévre 1 frt 50 kr,
negyedévre 75 kr.

Egyetemi és akadémiai hallgatóknak közép-
iskolai tanulóknak és önképzőköröknek egész
évre 2 frt, félévre 1 frt.

Egy szám ára: 10 krajcár.

Az évforduló.

..... És a nép, mely háromszáz esztendőn keresztül hordta a láncot, és a gondolat mely szint ugyanannyi ideig békóba verve küzdött, szenvedett, lerázva jármát millió és millió ember örömrivalgása közepette, nagynak, szabadnak érezte magát. Szerte e hazában dicsőhymnus zengett, a szolga nép szemében a lelkesedés lángja gyult ki, s az eddig békóba vert karok esküre emelkedtek: „szabaddá lettünk, szabad lett a hon, mi hálából nagygyá, dicsővé tesszük a magyar nevet.“ Clio pedig a történelem lapjaira arany betűkkel írta fel a pár szót „1848 március 15-ike újra teremtett egy haldokló nemzetet.“

Mikor pedig az önkény, a sötétség, megijedve a szabadságtól, a népeket éltető nap vakító fényétől, újra békóba akarta verni a kart, sötét felhővel elborítani a fényt, 1848 március idusának diadalmos eszméi erőt adtak a népnek, hogy bár hétfelől megtámadva, mesés bátorsággal, lángoló haza- és szabadságszeretettel megvédelmezze jogait, megvédelmezze honfiai könnyel és vérrel megszentelt hazájának földjét. És mikor a sötétség tényleg diadalmaskodott a fényen, és mikor a küzdéshez, kardhoz szokott karra újra ráverte a békót a zsarnok, mikor a börtönök mélyére láncolt hazafiak sóhaja, az özvegyek árvák siralma, a szabadságért epedő nép fohásza minduntalan égfelé szállt, március 15-ikének nagy eszméi, a szabadság, egyenlőség, testvériség akkor is ott lebegtek a nemzet felett, igérve a börtönben szenvedőknek, az árváknak, özvegyeknek egy boldogabb jövőt, igérve a szabadságért esdő népnek uj szabad hazát.

1848 március idusának szelleme vonult keresz-

tül Magyarország történetén 50 év óta, a szabadság, egyenlőség, testvériség magasztos eszméje fon dicsőkoszorút minden uj és uj alkotáson, e hármass eszme üzte el ezelőtt 31 évvel végleg a sötétség rémeit, e hármass eszme szent védelme alatt jön létre minden uj. minden nemes alkotás, folyton kísérve, soha el nem hagyva, nemsokára meg üli születésének ötvenedik évfordulóját. Az uj ezredév, állami önállóságunk, nevünk s hirünk kidomborodásának legszebb idejében jön reánk a nagy nap, kettőzött fényvel, kettőzött lelkesedéssel kell hát megünnepelnünk.

A debreceni akadémia polgársága, mely ápolta folyton, ápolja most is a honfiu szent lelkesedést, e legszebb hazafiu erényt, hiszem, reménylem, hogy a nagy nap évfordulóját oly igazi lelkesedéssel üli meg, mely méltó lesz az ifjúsághoz, méltó lesz az annyi szent traditíóval összefűzött ós kollegiumhoz. Hiszen már az a lelkes felirat, mely a törvényhozástól kéri e nap megszentelését, fényes tanubizonyyságát adta hazafiu érzékének, de kell, hogy a nap megünnepelése még jobban kiemelje, még szebben kitüntesse nemes lelkesedését, igazi bazaszerezetetét. Pár hét mulva itt lesz a nagy nap, nem lehet, nem szabad készületlenül várni. Az a bizottság, mely már rég megvan bizva az előkészületek megtételével, üljön össze rögtön, ne halogasson el egy napot sem. Csináljon lehető legszélesebb körben propagandát a nemes ügynek, minden uton-módon tartsa ébren az ifjúság figyelmét, nemes lelkesedését, hogy ne 50 vagy 60 akadémiai polgár, de egytől egyig szivvel lélekkel munkáljon közre a szent nap méltó megünnepelésén. Készítsen gyorsan tervezetet, hívjon össze ifjúsági gyűlést, terjessze elő elfogadás végett, az ifjúsági gyűlés pedig válaszszon egy 20—30 tagu rendező bizottságot, a melynek tagjai közös munkával, közös lelkesedéssel dolgoz-

zanak, méltóan az ifjúsághoz, méltóan a nagy, a szent ünnepnaphoz.

És ha az ifjúság méltóan önmagához, méltóan a dicső márciusi ifjúsághoz üli meg a nemzettel együtt a szent ünnepnapot, a történet muzsája bizonyára felfogja jegyezni, hogy a nép, melyet 50 évvel ezelőtt haldoklásából váltott meg három nagy eszme, 50 év folyamán e három vezér csillagot tartva szem előtt, virágzó, nagy, hatalmas nemzet lett, „melyben van élni hit, jog és erő.”

ifjabb Bélavári.

Egy pár szó az egyetem kérdéséhez.

(Folytatás.)

Három város van eddig kombinációban Pozsony, Debrecen és Szeged. Nézzük melyik hivatottabb, melyiknek kedvezőbb a közműveltségi állása, fekvése stb.

A hely megválasztásánál is elütők a vélemények, a mi egyszersmind bizonyosága annak, hogy több város kezd a világvárosok felé emelkedni, melyeket mind megilletne az egyetem. Iparuk fejlődik, kereskedelmi forgalmuk élénkül és a tudomány s művészet iránti szeretet hódít, úgy hogy ép ezen kedvező álláspontba jutásból lehet aztán kimagya-

rázni az egyes városok azon célból tett adakozásait is, hogy egyetemet nyerjenek.

Minden esetre kedvező jel, a min csak örvendeni lehet, hanem két vagy három egyetemnek egy időbeni felállítása ez ideig még csak pium desiderium se lehetne, noha csak akkor közelitenék meg egyetemeink a legtöbb külföldi államban lakossága arányához mérten sokkal kedvezőbb arányban felállított egyetemek számát.

Addig is a választás egyen állana.

Nézzük általános vonásokban a három kombinációba vett város miveltségi fokozatát különös tekintettel fekvésére. Ez utóbbi eddig mellőzve volt, míg az előbbi egyik vagy másik városra nem épen a maga valóságában volt ráfogva.

De más részt ha egyik vagy másik város műveltségi állapotára következtetni engedő statisztikája kedvezőtlen, erre egyesek véleménye az, hogy ép azért láttassék el egyetemmel, hogy a helyzet javuljon, míg mások teljesen szükségtelennek tartják, tekintetbe véve azt, hogy ennél sokkal fejlettebb, központiasabb városok érdemlenék meg.

Tekintélyesebb városnál ismét szükségtelen, a nélkül is fejlődhetik.

Ellenkező vélemény, hogy ép ily városba kell a harmadik egyetemet felállítani, hogy kulturája emelkedjék s legyen a városnak fénypontja; a vég-

TÁRCA.

Távolból....

*Mi messzi, messzi vagy,
Kéklő határokon,
S én mégse busulok
Utánad oly nagyon.*

*Lelkem hozzád repül,
Lelked hozzám repül,
S nem vagy magánosan
És én sem egyedül.*

Dalok.

*A míg élek, mindig
Eszembe jut nékem
Egy piciny piros száj,
Két nagy sötétkék szem.*

*Eszembe jut róluk
Arany ifjúságom,
Szerelem... boldogság...
És a — csalódásom.*

*Arcképedet, mit egykoron adál,
A gyönyörök legédesb perciben,
El-elnézem az est óráinál,
És úgy dobog, sajog, fáj a szívem.*

*Érzem hajadnak bűvös illatát,
Érzem csókod, mit forró ajkad ad,
Aztán arcom kezembe temetem,
És elsíratom boldogságomat....*

*Tudod-é, mit mondál
Egykor, réges-régen?
Legtöbb a rózsa a
Szerelem kertjében.*

*S hallgasd meg, mit mondok
Vérző szívvel mostan;
Hol legtöbb a rózsa,
Legtöbb tövis ott van.*

Diemár Emil.

zett ifjunak kenyeret adó legmagasabb intézete; nálunk fő kellékül is kell tekintenünk.

Ezen legutóbbi feltevést legmegfelelőbbnek tartva, hasonlitsuk össze Pozsonyt, Szegedet és Debrecent, hogy némi tájékozást nyerhessünk.

Mind három nagy város mozgalmas képét tünteti föl, mindegyiknek meg vannak saját előnyei és hátrányai.

Nézzük egyenkint.

Pozsony Magyarország egyik legtekintélyesebb városa. Már az Árpádok alatt központ s a mohácsi vész után 1848-ig az országgyűlés székhelye.

Magának a városnak szép fekvése van, közel Bécshez, a miért különösen az 50-es években több ezer család is telepedett le, de mióta az élet megrágult, a „Pensionopolis“ jelzöt elvesztette és többé nem bír oly varázs erővel.

Pozsonynál tekintetbe kell venni, hogy két központ közé van ékelve, hogy szomszédságában vannak az egyetemek. Hogy is venné ki az magát, hogy az ország egyik része bővelkedjék két egyetemmel, míg a másik nagy területű és népes keleti rész üresen álljon. Ebben nem volna semmi arány, hanem igenis első sorban valamelyik alföldi várost kell kiszemelni.

Különben egyebeket tekintve, méltán foglal helyet két nagy város között, mert műveltségi hely-

zete igen kedvező. Nem tud olvasni és írni, férfi 11·2% s nő 19·70%. A városnak 64 tanintézete van, de tekintettel a szomszédos egyetemekre, az itteni akadémia egyetemmé fejlesztése még ez ideig szükségtelennek bizonyul.

Szeged és Debrecen között van hát a választás.

A 79-iki árviz után Szeged rohamosan épült; a több millió adakozásból épültek hires palotái, 31 kétemeletes háza. A város egészen megszépült s ma mint egyik szintén igen imponáló város áll előttünk.

Vannak középiskolái, de az általános műveltségi fokozata Debrecennél is rozabbat mutat. Férfi 29·55%, nő 43·76% nem tud sem írni, sem olvasni. Értelmi foglalkozást a 78,000 lakosságnak 4%-ka folytat, a mi 3120 embert tesz ki.

Sokkal készületlenebb, mint a másik alföldi város, Debrecen. Ezelőtt ugyan egy nagy faluhoz hasonlították Debrecent s most is azok, kik mint a nyelvújítás támadó fészket ismerik az irodalomból. Ez azonban nem tárgyilagos ítélet, mert most valószínűleg az alföld fénypontja.

Diszesek köz- és magánépületei, élénk üzleti élete, politikai, közművelődési és gazdasági tekintetben nagy város mozgalmas képét tünteti fel.

Közművelődési intézeteinek száma nagy.

Van jog- és theologiai akadémiaja 3 középiskolája, szakiskolái, 29 elemi iskolája. E sok tan-

Elszakadt szivek.

Künn a falu alatt van egy kis kerek erdő. A szélén félénk patak suhan tova, sejtelmes, lágy csobogással, itt-ott a bokorban fülemile fészkel, s zeng kicsiny fészke fölött andalító danát, ez erdő közepén meg puha pázsit diszlik, hová a fáknak szétnyíló lombkoronái mintegy szándékosan engedik be a tüzes sugárkévében szűrődő napvilágot.

Egyszerű fapad szerénykedik még a pázsit szélén, neki támaszkodván két százados tölgyfának, melyeknek mindegyikén régi bevésésnek nyomai szomorkodnak barnultan, kopottan..... mint hideg emlékei letűnt szivárványos kornak, mikor még új volt a beírás s a most már mohos kis padon üldögélt és álmodott együtt a két gyermek: „Ilon és Géza.“

A lányka kötögetett, a fiu földi epret szedett az erdő szélén minden délután, mikor a nap utja már lefelé hajolt, csak egy-egy megtévedt sugár lopózkodott be a lombok között, s az esthajnali

szender rejtelmes csenddel borult rá a mélán nyugovó erdőre.

Igy, itt született meg észrevétlen, öntudatlan, a természet ölen szeplőtlen szerelmök.....

Az a kis pad, az a mohos kis pad, az a két név bevésve a fába, hejh de sokat tud annak regélni, a ki megérti. Tavaszt, szerelmet, boldogságot látott a pázsitos; de a barna felírás azt is mutatja:

Régen volt már az, nagyon régen, régen.....

* * *

Vasárnap délután van. A kis erdő felé vezető gyalog uton egy ifju s egy leány halad, gondolkodva, szótlanul.

Az ifju arca komoly, szemeiből méla borongás sugárzik, mintha küzködnék önmagával, a lelkével, ébredező emlékeivel, mintha szólan akarna, mintha sokat, özön sokat akarna mondani s mégis magába fojtja hánykódó érzelmét, mintha fagyos tekintete, hideg vonásai csak tettett belső nyugalomnak lenne rideg ködfátyola.....

intézet hatása alatt a közművelődés igen magas fokra emelkedett. Férfi 20.5%, nő 25.3% nem tud sem írni sem olvasni, tehát előnyösebb, mint a többi alföldi városokban.

Számos gyára előmozdítja ipara fejlesztését, míg kereskedelme Erdély és észak fele fő emporium.

De leginkább kiemelendő, hogy 5 megye és 19 nagyközséggel határos, a mi egyszersmind eredményezi, hogy tanintézetei népesek. Jogakadémiája az ország legnépesebb akadémiaja.

Rendkívül gazdag becses művekben a collegium levéltára és könyvtára, a mennyiben 65,000 drb könyv van benne.

A város már tett lépéseket a bölcsészeti szak megalakítására. 92-ben 200,000 frtot szavazott meg és az anyaegyház 50,000 frtot, gyűjtésekből és alapítványokból cirka 30,000 frt gyűlt össze. Itt tehát már az anyagi alapnak is meg van egy része.

Látnivaló a fentebbiekből, hogy Debrecent illetné meg az elsőség a fenti okoknál fogva is, és ha itt megalakul az egyetem, segítve lesz egy nagyon régen érzett hiányon, valamennyire előmozdítódik a budapesti diáknymor enyhítése és magának a magyar hazának is büszkeségére fog válni, ha ép egy törzsgyökeres magyar városban, arányos távol-ságban a más két egyetemtől fog terjesztődni a világitó magyar kultúra.

Kiss Árpád.

Reminiscenciák.

Irta: Konrád Ernő.

(Vége.)

Jellemző a korra az a tény, hogy a debreceni tanuló ifjuság a maga körében 100 frtot gyűjt össze, mely összeget a debreceni zenede javára alapítványul teszi le. Gondoljuk csak el, hogy milyen paradicsomi állapot ez a mai korhoz képest, a midőn — legyen a gyűjtés célja bármi szent és nemes — 10 frtnak összeszedése nehezebb, mint hat studiumból lecolloquálni. — De meg is volt az akkori fiatalság nemes tettének a jutalma, mert a debreceni Zenede 1862 május 29-én tartott közgyűlésében azt a végzést hozta, hogy a főiskolai tanuló ifjuság, mint 100 frtos alapítványt tevő testület, a választmányi ülésekbe szavazati joggal felruházott képviselőjét mindenkor elküldheti. Bezzeg nem küldheti ma sehova se a képviselőjét a szegény ifjuság, de még csak lélegzeni se merjen másképp, mint kommandó szóra, mert mindjárt összekötözik kezét lábát s még a torkát is megcsiklandozzák ama bizonyos ösöktől örökölt, de a rozsdától megtisztogatott karddal.....

Nevezetes mozzanata az évnék a Május 17-ikén megtartott tűzoltó társulati zöldély, melyet a tár-

A leány pirosult arccal, lesütött szemmel halad az ifju jobbán, olykor-olykor félénken felveti szép kék szemeit, s olyan kérőleg, szeliden tekint lopva az ifjura, mintha bünbocsánatért könyörögne. Puha kis kezében egy szegény buzavirágot tartogat s morzsolgat össze önkénytelenül, mintha zavarát palástolná ez ártatlan kedvteléssel.

Az ut most fordul, a templomba hívó harang tompa kongását erősebben hozza magával a szellő, utasaink a kis erdőhöz érkeznek, csendesen megállanak s mennek ismét beljebb-beljebb a pázsitos felé.

A leány nem bírja tovább. Suttogva, édes-bus hanglejtéssel megszólal:

— Géza!.....

Az ifju megrezzen, halavány pir ömlik el arcán, bánatosan tekint a remegő leányra s megfogja reszkető kezét.

Ép' a pázsitoshoz érnek, s mintha földöntuli hatalom igézné meg mindkettőjüket, megállanak, hosszan mereven néznek körül, lelkök a jó ég tudja

merre jár, a mult kertjében tán virágot szedeget mézet gyűjtöget vagy pillangót kerget...de im most mindkettőjük gondolata megtér, egyet akar, egyért eped öntudatlanul... inogó léptekkel közelednek a mohos kis pad felé, leülnek egymás mellé, szivökben ég, hevül, lángol valami érzés, tán a multnak szentelve, de ajkukon szó nem fakad....

Az ifjú merőn néz maga elé, a leány kezeibe temeti arcát és hangosan felzokog:

— Ilon, te sirsz? — szól bánatosan az ifjú.

— Meg tudsz-e bocsátani Géza? — tördeli a leány.

— Én nem is haragudtam soha. Fájt a szivem utánad, mikor meghallottam, hogy Barna Gábor forgolódik körülöttem és te ... te... no ne sird, elfeledtem, hogy nem tartád meg, mit itt e vén tölgyfák alatt fogadál akkoron... Tudod, legelőször is csak kis barátnémnak mertelek szólítani, eztán is így hivlak s békén megleszünk egymással. Majd boldog leszel s te is felejtesz...

— Boldog, boldog! Te mondod ezt Géza, —

sulatnak öt közgyűlése készített elő. A zöldély (— majális) részvények kibocsátása által rendezett körülbelől 200 frt költséggel. A meghívandó családok kiszemelése s a közvetlen elrendezés céljából egy választmány küldetett ki, mely némi kis surlódások után el is végezte feladatát, úgy hogy a H. Közlöny szerkesztője mondja, miszerint „ily zöldély talán soha sem volt a tanulótság életében, legalább emléket haladó időben lehetett,“ bár a részvényesek (= a mai rendezők) és tüzöltóknak a jelzett nap délután 3 órájakra a Rákóczy hangjai mellett kivonuló csapatát a remények mellett nem kevésbé fogta el a kételyek érzése. A remények azonban teljesültek, mert d. u. 4 órakor megkezdődött a fogatok robogása s egymás után érkeztek a vendégek s kevés idő múlva meg telt szebbnél szebb hölgyekkel a különben igen tágas, de a díszes vendégek nagy számához képest kissé szűk sátor, mely különben 40 négyszögöl területet foglalt el, zöld levelekből álló oldalfalakkal, közepén zöld oszlopok a nagy és kis botokkal körítve, a tető vászonnal volt magas ív boltozatra bevonva. Természetesen mivel kezdődhetett volna különösen még akkor a tánc, mint a specialis ősi magyar csárdással. „A hölgyek könnyű lábaikkal alig érinték a földet, a mamák arcairól örömet olvasánk.“ Vigan folyt a mulatság, míg a kifáradtak pihenést nem kívántak.

A referens így ír..... „a tanuló ifjuság mivel társalgása, udvarias magaviselete, a csindus hölgykoszoru uszályos gyönyörű öltönyükben, melyet a legjobb akarat mellett sem fényezhetett (vixolt) homok talajon épen nem kiméltek, mindez, mondom: egy (salon bált) teremmi vigadót idéz képzetem elé.“ — A szünet után egymást váltogatva francia négyes, csárdás, körmagyar. A sátoron kívül pedig vidám pohárcsengés között fumigálták a világot a férfiak, miután pedig „a deákból minden kitelik“, a deákok magok szolgáltak fel kedves vendégeiknek oly ügyesen, hogy csaplárosokunk lehetett volna őket vélni, ha fizetést is kaptak volna a borért, ételért. A midőn a nap lement, elhallgatott a zene, megszűnt a táncz, a vendégek vacsorálni kezdtek, mégpedig „Bánki bácsi“ által bográcsban főzött hortobágyi gulyáshúst és malacztokányt szintén az ifjuság kiszolgálása mellett. „A felköszöntést (toaszt) Tóth Sámuel elnök kezdé meg röviden bár, de igen velősen beszélvén, ezután egymást érték a magyar szellemű s lelkes buzdító pohárbeszéd (toaszt).

Azután ismét megszólalt a zene, a táncolók és mamák vigadtak, kívül a férfi vendégek poharaztak. Be is nyult a mulatság a következő napba, azonban éjféle 1 órakor már csak négy pár lejtett a tágas tánchelyen. Két és három óra közt a deákok

szól, könyben úszó szemeit felemelve Ilon, — hát megbocsátottál s visszavarázslod a multat?

— Óh Ilon, a mult vissza nem jó. Álminkat széthordta a körülmények szele, nem lesz más vagyunk, csak az, hogy emlékezhetünk csendes őszi estveleken, hogy régen mily szép tavaszt álmodtunk át együtt. Nézd Ilon e vén tölgyeket, neveink még most is itt vannak... Emlkezéssel csak, akkor véstem be, mikor utoljára itt voltunk s te keblemre borultál és én először megcsókoltalak.

Ilon halálsápadtan, majd ismét elpirulva néz a megbarnult vésésre, könnyei újra előtörnek, keble zihál.

— Óh Géza, én soha sem csaltalak meg. Egy pillanatra tántorodtam csak el, mikor te olyan sokáig messze voltál. Nem is tartottam bűnnek, hogy Barna Gábor udvarlását fogadtam. Aztán meg a szüleim is szerették a fiut. Te rólad mitse hallottam, eljegyzésünket megtartottuk... és ... és felébredtem, Gábor elhagyott, csalódtam, bűnhődtem, az önvád kinezott, de te megbocsátottál, megköny-

nyebbültem, óh ne vess meg, emelj föl, bocsáss meg egészen.

— Szegény Ilon, hát te engem most is...

— ... Szeretlek.

— Óh mért is jöttem ide, mért akartam elbűcsuzni első sz. relmem kedves tanyájától, a mohos kis fapadtól, a két vén tölgyfától... Temetni jöttem ide s csak kint, bánatot, egy boldogtalan leányt találtam. Óh Ilon, mért nem mondtad, mikor elindultunk a verandáról, mért nem mondtad, hogy mit akarsz? Mért mondtad, hogy te is csak bucsuzni fogsz ábrándkorod édes emlékeitől...

— De Géza... Géza mit jelent habozó beszéded, feldult arcvonásod, óh én úgy félek... félek... te elmegy, engem itt hagysz, hogy bűnhődjem egész éltemen át... Óh mondd, felelj, légy könyörületes, csak ints egy kézmozdulattal, egy biztató tekintettel, szer... szeretsz-é?

S a szép szőke lány letérdelt az ifju lábaihoz, átkulesolta térdeit s egy sirt gyötrelmesen.

egy része is elhagyta a „zöldet“, kik még kint maradtak, poharak mellett vigadtak kivilágos kivraddig. — Ime e példánál önkéntelenül is összehasonlítást tehetünk: miként változnak át a szokások időhaladtával. Az egyszerű, de a kedély varázásával eltelt, magyaros, mintegy családias mulatóságok mint alakulnak át a mai fényes, feszes, lustán előkelő, a rideg klikkek némi vegyülésére alkalmas adó bálókká („teremi vigadókká“). Milyen más érzés, szokás, izlés itt és ott!

A debreceni iskola ifjúsága s az ifjuságnak énekkara, hogy mennyire híres volt abban az időben, bizonyítja, hogy az énekkart egy nagyváraditemetésre is elhívták s e körülmény az egyszerű kalapos mester temetését annyira fényessé tette, hogy az egész város ott volt. Az énekkar aztán még egy nagy közönség előtt lefolyt dalestélyt is tartott a vendégszerető váradiai körében.

Ugyanez időben a nagyváradit ifjuság önképezdét akarván alakítani, egy gyönyörű levélben a debreceni coll. önképezdétől kéri annak alapszabályait. Ugyan abban a levélben, mint a válaszban s mint ez időben mindenütt, a haza jövője felett érzett féltő reménykedés az uralkodó hang. „Hála az isteni gondviselésnek, hogy az osztrák kormány működése hazánkra nem lehetett egy új özönvíz.“ — mondják a váradiai, — mire a szerkesztő Ba-

Az ifju csak nézett... nézett szomorúan a vergődő leánya, — ki bűnét ily meghatóan vezeklé — szemeiből könnyet törölgetett, fölemelte szétfoszlott ábrándjainak tündér gyermekét, fájdalomosan nézett körül, mintha egy elröppent világot akarna örökre eltemetni, mikor gyöngéden, suttogva kimondta a vérező szót:

— Nekem már menyasszonyom van... menyasszonyom van ..

* * *

Egy eltévedt kíváncsi napsugár lopózkodott be a lombok között, az esthajnali szender rejtelmes csenddel borult rá a mélán nyugovó erdőre... a bokorban meg a csalogány sirta el busongó danáját az elszállt boldogságról...

Dédi.

logh Ferenc feleli : ...„ elég ha rámutatok a 10 év temetői csendjére, melyből auteusi erővel kelt ki Árpád nemzete — mint örök eszmének harcosa.“

Télló (január) 30-án meglátogatta a collegiumot Dobsa Lajos, azon alkalommal, hogy „István király“ című darabja a debreceni színházban előadatott. Ez alkalmat megragadta az ifjuság, hogy a hazafias darab szerzőjét részint a darabnak a színházban való rendkívül tömeges megnézésével (317 jegy kelt el), részint az előadás után rendezett banquettel méltóan megünnepelje; Dobsa Lajos meghatottan köszönte meg a kitüntető fogadtatást.

Nevezetes mozgalom még a debreceni tanulótság ez évi életében a jogászok műkedvelői előadása, mely az önképezde javára tartatott június 15-én. „Nőm meghalt“ című Kövér Lajos által írt 3 felvonásos vígjátékot adták elő összevágóan, úgy hogy „teljesen kielégíté a közönséget“. Szereplők voltak Lobmayer János, Heltsi Györgyné asszony, Száki Etelka k. a., Butykai Viktor, Cserna Géza, Puky Gyula, Cserei Árpád. Az előadás, mely a színházban tartatott, különösen azért nevezetes, mert „az első eset, hogy felsőbb tanulótság kebeléből a jogászok közönség elé lépnek.“ A bírálatból néhány vonást nem lesz érdektelen felemlíteni. Így a H. K. azt mondja Puky Gyuláról, hogy: „teljes otthoniassággal, könnyűséggel, finomsággal adta leghosszabb szerepét. Őt mindig higgadt férfinak ismertük, kiben elv és bátorság néma nyugalomban egyesül. Ő volt a főszereplő — sikerülten oldá meg feladatát. Könnyű és folyékony nyelve egyik főérdeme.“ — Lobmayer János: „a magánzót, feleséges féltékeny embert szinte jól adá. Alakja, mozdulata helyes, a végén nehezebben találta bele magát a kiábrándultságba. — Némi comicum volt ily fiatal egyén ajkáról családtyai intelmeket hallani. S nemcsak a közönség, de ő maga sem állhatta meg, hogy el ne mosolyodjék.“ Jeszári László első buzgalma, ügyszeretetéről tesz tanuságot: hogy a 16 éves fiut annál hivebben adja, feláldozta bajuszát“ stb.

Az önképezde hálás köszönetet mond a jogászoknak ezen tettük által iránta tanusított áldozatkészségért.

Végül meg kell emlékeznem azon, akkori időben nagy örömet okozó tényről, hogy ez évben újra behozatott a nyilvános közvizsgálat. 1851-től kezdve az abszolút kormány, a mint nem tűrhetett semmi nyilvánosságot, úgy az iskolákban is csak a magán

vizsgákat engedte meg. Most tehát nagy lelkesedéssel fogadtatik az újítás s a H. K. szerkesztője kívánja, hogy a nyilvánosság szabad, éltető ereje lebegje körül megháborítás nélkül összes protestáns intézeteinket

S ezzel elvégeztük visszapillantásunkat azon daliás időkre, a midőn a tüzvérű fiatalság, egyszerű, de erőteljes; mély érzésű kedélyével oly aranyos fényűvé teszi a magyar nép derengő hajnalát; a midőn minden tett, minden szó csak a haza féltett jövőjét illeti s a midőn remény és aggodalom oly csodásan összevegyülve készíti az ifjúságot lehetőleg hiven vázolni igyekezett év munkásságára. Nem egy oly névvel találkoztunk annak folyamán, melyeket most mint a közélet előkelőit, vezéreit ismerünk. Nem hiszem annyira blazirtnak ifjúságunk lelkületét, hogy legalább némileg kedvet ne kapjon annak a kornak megismerésére, mely a jelen társadalmának oly puritán, nyíltszívű, egyenes, erős jellemeket s a hazát végtelenül szerető embereket nevelt. S ha ez csakugyan bekövetkeznék, akkor talán nem volt egészen hiába való ez a pár vonás a szép multból...!

Ha irni tudnék.....

*Ha irni tudnék
Harmat betűkkel,
Gyémánt betűkkel,
Arany papirosra,
Rózsa sziromra
Pici levelet:
Neked úgy irnék
Örökre, mindég...
Lezárnám csókkal,
Becéző szókkal,
S hajnal hasadtán
Gerlice szárnyán
Repülne hozzád
A sok üzenet!...*

*Ha adna Isten
Lelkembe lángot,
Mely áthevitné
A nagy világot,*

*S ha a szívembe
Csak gyöngy teremne,
Csak nóta, virág:
Szerelmem lángját
Oda szórnám rád...
Gyöngyökön járnál,
Rózsán aludnál...
Dalnál ébrednél...
Lehetne ennél
Mondd szebb a világ?!*

*Bizony lehetne,
Bizony szebb volna,
Ha kis fejecskéd
Reám hajolna!
Hej! nagy boldogság
— Egész mennyország —
Nevetne reánk!
Nem volna szükség
Semmi levélre
A betűk helyett
Szívünk beszélne...
Ott közelebben
Ott lenne szentem
Legszebb a világ!.....*

Leander.

Fa tetején.....

*Fa tetején turbékol a gerlice,
Hogyha elszáll, nem száll nagyon messzire
Visszakészti hű párjához valami,
A mit szóval ki nem lehet mondani.*

*Én sem tudom elgondolni, mi lehet
Mi annyira vonzza hozzád szívemet?
Pedig érzem, mindhiába imádlak...
— Hejh de mégis, mégis vágyom utánad!*

Tóth Lajos.

Lapszemle.

Egyetemi Lapok január 15-iki számának vezércikke a két párt kibékülése feletti örömet tudatja urbi et orbi. Helyesen! Az áldatlan párttusa, az elkoptatott frázisok dörögtetése soh'se használt még senkinek és semminek, ép azért szeretjük hinni, hogy a pártoskodás végével a munka korszaka köszönt be az E. K.-be. — Nagy Elek a tagosításról értekezik szaktudásra valló tanulmányában, Pakots József pedig az ifjuság pessimizmusáról irt tanulmányát fejezi be. Most, hogy alkalunk volt e gonddal, szorgalommal irt munkát átolvasni, csak teljes elismerésünket fejezhetjük ki írójának Szives örömmel constatáljuk, hogy az Egyetemi Lapok ez évben határozott előhaladást mutat. Míg a mult évben nem a magasba tört, hanem az arany középszerőség utját választotta, addig most folyton emelkedik, tör előre. E szám különösen élénk, a követelményeknek megfelel (notabene még csak a zsidókat sem üti).

Kolozsvári Egyetemi Lapok vezércikke a nagy nemzeti ünnep minél fényesebb megülését sürgeti. Itt is az ideje, hogy az ország minden akadémiáján kész programmal várják a nagy napot. Mindenekelőtt a pesti diákkongressus megvalósítása legyen a legelső dolog, mert a sokat hangoztatott magyar ifjuság becsülete azt tényleg megkívánja. Ergó ne csak lelkesedjünk, de tegyünk is valamit. Zsoldos Benő, a megboldogult S. I. K. szerkesztője irt cikket e számban, aa kolozsvári collegákat világosítva fel a sárospataki XIV-ik századba beillő szomorú állapotokról. Ezzel kapcsolatban szentel néhány szót a „központnak“ is, melyet ez uton is bátrak vagyunk különösen az intéző körök szives figyelmébe ajánlani. A lap különben eleven, változatos, tartalmas.

S. B.

A „Debreceni Gyorsiró“ 5. száma a szokottnál jóval nagyobb terjedelemben jelent meg. Higgadt megfontolással irt vezércikke a Nagy Sándor debreceni ügyvéd s az egylet alapítójának tollából került ki s a gyorsírást ügyére hátrányos mozzanatnak, nagy hiánynak és sötét pontnak nevezi az orsz. magy. gyorsiró-egyesület hivatalos lapjának, a „Gyorsírási Lapok“-nak meg nem jelenését.

„Gyuri bácsi“ czim alatt Medgyesi Károlytól olvasunk gyorsírási tárgyú beszélykét.

Fontos kérdéssel foglalkozik M. Gy. „A mulasztásdíj“ cim alatt; az igazolatlanul mulasztott gyorsírási órákért alapszabályilag meghatározott 5 kr mulasztásdíj fizetését az egylet érdekében levőnek állítva, azt részint a jelen helyzet elbírálásából, részint a multból merített tapasztalati tényekkel bizonyítja.

„Egyletünk életéből“ c. rovata a debreceni főiskolai gyorsiró egylet közgyűléseiről szóló referáda.

Gyorsiró-collegáinkra fontos tudósítást olvasunk egy új Gabelsberger-Markovits rendszerű tanfolyam megalakulásáról az ország fővárosában. Ezen új gyorsiró kör a legbuzgóbb gyorsiró, Bódogh János működése folytán jött létre a budapesti II. kerületi kir. katolikus főgymnáziumban, a hol még csak néhány évvel ezelőtt is a Stolze-Fenyvessy gyorsírást tanították, de ma már a praxisnak kevésbé megfelelő volta miatt ott is a Gabelsberger-Markovits rendszer ütött tanyát. — Irodalom rovata Bódogh János „Betürendes nagy gyűjtemény“-ét méltatja.

Majdnem egy ív terjedelmű mellékletén az orsz. magy. gyorsiró egyesület tisztújító közgyűlésének eredményét és azon correct vitairati pályázat szövegét olvassuk rendes írással, melyet a „Debreceni főisk. gyorsiró egylet“ február 20-iki határidővel kizárólag debreceni gyorsirók számára tűzött ki. — Gyorsírási lapoknál nagy horderővel bírván, azok külső kiállítása és autographiája, nem hagyhatjuk szó nélkül Simon Imre autographálónak e téren elért nagy haladását. Sic itur ad astra!

KARCOLATOK.

I

A pesszimista.

Nem ritkán üti meg füleimet az a hang, hogy ez a világ siralom völgye. A mi után oly epekedve törtetnek az emberek: a boldogság és vidámság csak csalóka fény. Költői káprázat, semmi más, — mond lemondólag a pesszimista.

Ez az ítélet talán egy kissé mégis indokolatlan, elhamarkodott. Olyféle eljárás ez, mintha a róza bece felett akarnánk ítéletet mondani s csak töviseit tekintenénk, de magát a pompás kelyhet s az illatot figyelmen kívül hagynók.

A pessimista állítása ellen első sorban Bachus emeli fel tiltakozó szavát. Ez a hatalom talán még most is haragszik Csokonai Vitéz Mihályra, hogy ama nevezetes pincében oly gondtalanul bánt egy hordó borával. Bizonyára érezte is ezért boszuját a jó Csokonaival. Ha Bachussal ellenséges lábon állunk, nem válhatik az hasznunkra. De ha jó viszonyba élünk vele, ha rózsalánc fűz hozzá, minden kedvünk, tetszésünk szerint történik. Siralom-völgyének nevezed te pessimista e világot? Hallottál valamit harangozni, de hogy mit, azt nem tudod.

A régi, emberemlékezet előtti időkben Bachus nedűje csörgedezett als a sziklából. Ebből álltak elő a patakok, folyamok. De az irigység szellemének áskálódása következtében a borok vízzé változának. Így már azután én is hajlandó vagyok e világot siralom völgyének tekinteni.

De ne legyünk elfogultak. Nézzünk csak körül. A nagy hegyoldalak most sem tagadták meg jó tulajdonságukat. Ha nem ontják is a nektárt, de még mindig bőven osztogatja Bachus ez isteni adományt.

Igaz, legujabban ismét ellensége támadt. De ugyan ki fog ki Bachuson? A borkereskedők? — Ezek csak megkeresztelik. Már pedig a kit megkeresztelnek, reményt fűznek hozzá.

Ha pedig remélhetünk, bizhatunk Bachus tekintélyében, akkor ne e világ tövisein tartsuk ujjainkat, hanem Bachusnak nektárral, ambróziával telt üvegein.

De nézzünk csak be Amor birodalmába is.

Ime csak egy szempárnak kell akadni, s az egész mennyország mosolyg le ránk.

Csak meg kell pillantanunk azt a bájoló, elbűvölő teremtetést, keblünk lázas mozgásba jő.

Annak az érzelemnek, mely ilyenkor szívünkben kél, a költő is csak gyarló tolmácsa.

De ki tudná a hasadó rózsának pompáját úgy feltüntetni, a mint az a valóságban létezik. Ki tudna a szerelem bűvölő erejéről eleget beszélni.

S vajjon midőn így a mennyországban érezzük magunkat, nagy baj-é az, ha megered az anyós nyelve? Nem ártott meg az még sohasem, ha a nagy örömhöz egy kis üröm is járult.

Az meg épen jelentéktelenség, ha a hűtlenség férkőzik be a szívek közzé. Csak egy szempár van a világon? Lám, Petőfinek is hány ideáljában kellett csalatkozni, de végre is megtalálta üdvét Juliában.

Ha tehát a földön üdvünk feltalálható s a pessimista mégis kődös szímben lát mindent, mi következnék ebből más, mint az, hogy rosza a pápaszeme.

Állításom igazolására hadd hozzak fel még egy bizonyítékot.

Nem ültem soha a pegazus szárnyas lovára. Hiszen a földön bicegőn is szédülök. Hogy ne szédülnek hát a szárnyason? S ime a „Szerkesztői üzenet“ megkimél e szédüléstől s egyszerre költővé avat, varázsol. Igaz, oly dalok szerzőjeül vall, melynek formáját élesen megtámadja. De hiszen éppen azzal, hogy a formát kifogásolja, bizonyítja azt, hogy a dalok igaz érzelemből fakadtak. Az igaz érzelem tudvalevőleg nem találja meg a kellő kifejezést. Ily természetesség kedvelő költővé varázsolta a szerkesztői üzenet. Költővé, ki gyönyörű ideákat teremt magának, s tud hinni azok megvalósulásában.

Már pedig, ha a szerkesztői üzenet, e legszigorubb bíró, a Parnassusra emel, hogy ne emelne még magasabbra a világ.

Csak az volna baj, ha a „Szerkesztői üzenet“nek ez a varázshatalma nem volna meg. Hiszen akkor legszebb argumentumomat veszíteném el pessimistám állításával szemben.

T. K.

Jegyzet a féltreértések kikerülése végett. Mult számunkban T... a K...ly jelige alatt levő szerkesztői üzenetünk nem a fenti elmés sorok írójára T. K. urra vonatkozik, hanem egy más hasonló kezdőbetűkkel megáldott, jelen esetben megvert férfiura. A választék nagy az ily T-vel kezdődő nevekben, pl. Thorma, Tanka stb, stb, de nem folytatjuk tovább a találgatást, mert még el találjuk árulni ama szépséges verssorok igazi vétkezőjét, pedig az a papirkosár elvitázhatlan titka.

Csak azt sajnáljuk, hogy így T. K. urnak, — kinek máskülönben köszönetet mondunk, hogy bennünket felkeresett — „legszebb argumentuma a pessimista állításával“ szemben azért is elesik, mert a fenti szerkesztői üzenet nem csak hogy varázshatalmat nem akart gyakorolni T. K. urra, hanem másodsorban a világ minden kincséért sem vonatkozott reá.

Más egyént voltunk kénytelenek szerencsétlenni vele. Tehát a hol nincs, ne keress! Ennyit a jó béke kedvéért...

Szerk.

II.

Poéta — versfaragó.

A fenti címet megfordítva kellene írni, mert mai világban minden versfaragó ifjú — poéta. Legalább ki felkap a Pegazusra, minden kétség kizárásával természetes jogot formál a poétasághoz. Lépten-nyomon új Petőfik születnek, telve világot ingató szent eszmékkel, — a vándortáskában. S ha nem sikerül nekik egy minutára lázba hozni a dermedő világot, hát szentül meg vannak győződve, hogy a kor még nem érett meg, hogy lassú bicegésével nem tudja nyomon követni szellemőknek fenkölt szárnyalását... Szóval sokan, százan és ezren vannak, kik a jövőtől várják, hogy a jelen melőztetés éjszakájára majd piros hajnalt derít.

Kinek a szive fáj, a legujabb elmélet szerint csak versben öntheti ki mély búbánatát, mert csak itt terem a „síró szellő, a „bús őszi táj“, a „párjavesztett gerle-madár“, a „halvány holdvilág“; ki boldogságát nyilvánítani akarja, csak versben teheti, mert csak itt divatos a „nyiló rózsabimbó“, a „zöldelő tavasz“, a „hasadó hajnal“; szó a mi szó, a szív mélységes mélyén lappangó érzelmeket ma egyedül a költészet zengheti el... A Pegazus hovatovább az egész világ vesszőparipája lesz. Mert a mai kor a sport győzelmi kora. Sportból lovagolni, sportból verset írni szokás. Hajh a költészetben ma már igen sok esetben nem az istenek nektárja ömledez, hanem a sportlovagok tartják benne próbafutamaikat. — A költészet a legujabb sport s a tagul való belépés legegyszerűbben a következőkép történik:

Vidám Barna ifjú úr szerelme szép tárgyában csalódott. Törsvírás vérzette meg szívét. Felfordult a világ vele, nem volt sem éjjele, sem nap-pala; üldözte a végzet, kedvesének hűtlensége halálós fejszecsapás volt örömeinek s boldogságának rózsafáján...

Mit tegyen, mit tegyen hát?

Gondolkodik. Agyrémek járják boszorkánytáncukat fejében, a keserűség ürme annyira meggyül jobb sorsra érdemes szívében, hogy tovább nem bírhatja, könnyebbülést kell keresnie.

A levegő fojtó körülötte, telve nehéz, mérges párákkal... menekül, fut, rohan ki a szabadba, a mezőre, hol üde és balzsamos a virágillatos levegő, hol talán...talán feledni fog.

Bolyong ... bolyong és borong. Kimerül. El-

suhan előtte a sok kedves óra, körüllegyintik a boldog multnak édes emlékei, visszaálmódja az első szerelem paradicsomát, nézegeti a körülötte pompázó tarka virágokat, hallgatja a pacsirta andalító dalát,... majd hirtelen eszmélni kezd, az emlékezés rózsafátylát szétlebbenti a felocsudás irigy szellőcskéje, édes-bús érzés zsonog át szívében, kimondhatatlan vágyat érez, hogy e pillanatot megörökítse, — valamit számlálgat az ujjain s halkán susogja:

„Borongva járok réten át...“

Elmondja tiszszor, százszor, megáll és ismét gondolkodik.

„Borongva, borongva“ — mormogja egyre s eszébe csillan, hogy a hűtlen leány meg most aligha nem enyeleg, mosolyog jó kedvében s ime tetszik az antithesis, bánatos arcán fájó öröm csillan, maga előtt látja a hűtlen és mosolygó leányt, vérző szívvel alkot ismét:

„Látlak téged mosolygva.“

De nem bír érzelmeivel. Elgondolja, hogy ő hűtlensége mellett is csak szereti azt a leányt, szereti epedve, lángolóan. S mégis ... mégis az a leány .. Önkénytelenül mondja tehát:

„Mig szivem érted hön eped“....

S most veszi csak észre, hogy költővé avatta a csalódott szerelem. A poética szabályai csengeznek fülében. Rím és csattanós végzet, alapeszme!

Izzadni kezd. Tudja, hogy hiába is eped, elérhetetlen ködképet kerget. Valami szép s az el nem érhető kifejező hasonlatra van égető szükségét Tévelygő szemekkel körültekint. A távolban, a róna alján látszanak a d...i hegyormok.

Mosolyog ismét, megtalálta a rímet és hasonlatot. Ime mily festői:

„Nézek a hegyoromra.“

Most érzi csak, hogy ő költő, ki bölcsődalát lám már elzengette. Váratlan öröm izgatottsága látszik arcán, ajkai egyre mozognak sejtelmesen. csábitóan:

„Borongva járok réten át,
Látlak téged mosolygva,
Mig szivem érted hön eped,
Nézek a hegyoromra.“

Mondja, mondja, mondogatja. S im egyszerre bűvös érzés rezeg át keblén ... a remény! A költészetnek varázshatalma van. Győzelem! győzelem! Csokort

köt a mező virágiból. Rózsaszínű papírra leírja első „költeményét“ s a virágok közé illeszti.

Fel az utolsó próbára s ha annak a lánynak érző szive van, föl az örök győzelemre, a Pegazus segélyével!

— Így lön Vidám Barna ifjú úr költő s még mondani merje rá valaki, hogy ő csak versfaragó!

Icarus.

Uj gyorsírási tanfolyam.

Többek sürgetése folytán, kizárólag akadémiai hallgatók számára, díjtalan gyorsírási tanfolyamot nyitok. Midőn az érdekeltek figyelmét e helyütt is felhívom, legyen szabad előre bocsátanom, hogy a jelentkezőkre nézve a hetenként megállapított 2 gyorsírási óra pontos megtartása kivétel nélkül kötelező; mert csak így lesz megvalósítható azon tervem, hogy a levelező gyorsírást, mely már magában is 4—4-szer gyorsabb a cursiv írásnál, 20 - 25 óra alatt bevégezhessek. A vita-írást, mely 8—10-szeres gyorsaságánál fogva írás-művészetnek méltán neveztetik, a jövő isk. évben fogom előadni. Jelentkezhetni az I. em. 2. szobában. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgállok.

Madarassi Gyula,
okleveles gyorsírás tanár.

Egy színházi hét.

A modern francia színmű irodalom egyik legújabb termékét, a „Helyettest“ láttuk 19-én pompás, egybevágó előadásban. Noha a debreceni sajtó merényletnek szokta nevezni az efféle darabok színre hozatalát, a közönségen nem látszott meg a nehez-
telés, sőt ugyancsak megtapsolta Halmi Margit művészi játékát s Tanay jeles alakítását, egyáltalában jól mulatott páholy, földszint, karzat egyaránt.

*

Thália igazán kegyetlen papjai és papnőivel szemben. Elnézi azt, hogy hol egyik, hol másik beteg. Persze azt gondolja a vén ravasz, hogy majd zavarba hozza Komjáthit. Ámde a directió fűgét mutat az öregnek, s a sok akadály dacára is tud jó előadást produkáltatni. Ilyen volt négy is az elmúlt héten: Dolovai nábob leánya; Fernande, Sardou nagyhatású színműve; Hivatalos feleség és Bánk bán.

* *

Bánk bán előadásakor hallottam ezt a megjegyzést: „Komjáthy remekel.“ Valóban dicséretet érdemel az az alakítás, melylyel Bánkot bemutatta. A 4-ik és 5-ik felvonás szokta megpróbálni az alakítót, most is ez bizonyította be, hogy Komjáthyt méltán sorozhatjuk Bánk bánt legjobban alakító kis csoportjába. Gertrudis megölése utáni jelenete valóban nagyszerű volt. „Vége: volt — nincs — de ne tapsolj hazám stb“ óriási hatást gyakorolt a közönségre, épugy Endréveli 5-ik felvonásbeli jelenete, valamint az elbukott Bánk kínos vergődésének, óriási fájdmánának kidomborítása is. — A nagy sikerben osztozott Szatmári Árpád, ki Peturt remek alakításban mutatta be. Egyes jelenete után uj és uj erővel tört ki a taps. — A nemes ifjuság szép számmal jelent meg a legjobb magyar tragodia előadásán, lelkesült is meglehetősen. Bár zsúfolt állóhelyen, fojtó melegben, még a lelkesedés is megcsappan néha.

* * *

Sardou — Fernandját is láttuk e héten. A társadalom romlottságát, a szennyet és bünt, megkapó vonásokban rajzolja a nagy francia író, de abból a nyomott hangulatból, melyet az első felvonás okoz, nem tud szabadulni a néző egész darabon át. Bűn, szemét mindenütt, sötét színekkel rajzolt jellemek uralják az egész darabot. Komjáthyné, Vidor, Fái, Halmi. Tanai ambícióval, kedvvel játszottak, mondhatom, nagy hatás mellett.

* * *

E hét premierje a „Hivatalos feleség“ volt. Komjáthyné, Szathmári Árpád, Fenyéri remekeltek egész este a közönség tüntető rokonszenve mellett. A dolovai nábob leányában pedig Vidor Dezső mutatta meg, hogy ha kedve van, tud kitünő is lenni. Tarján Gida szerepe jó kézbe került, valamint Joób Vilmáé is, kit Fáy Flóra játszott a tőle megszokott drámai erővel.

*

„Folt, a mely tisztit“ — ez lesz a jövő hét ujdonsága, mely elé nagy várakozással nézünk. Köszönettel tartozunk Komjáthynak, hogy e kiváló színművet ily hamar színrehozatja, egyszersmind felhívjuk reá ifjuságunk figyelmét ez uton is. Nézzék meg minél többen, tanuljanak, okuljanak, gyönyörködjenek a híres spanyol író költői becsű uj, nagy alkotásán.

— al —

Vegyes közlemények.

Joó István, egyházkerületünk nagyérdemű középiskolai felügyelőjének temetése január 24-én impozáns részvét mellett folyt le. A gyász városunk, kerületünk minden részében fájó visszhangra talált s a gyászoló család mérhetetlen fájdalomának enyhítéséül ezren és ezren jelentek meg a végtisztesség megadására. A halottas háznál K. Tóth Kálmán, az elhunyt egyik ifjúkori barátja tartott megható, igazán költői lélekre valló beszédet, a sirnál pedig Ferenczy Gyula akadémiai tanár bucsuztatta el remek beszédben a főiskolánkat annyira szerető, annyi szép, annyi nemes emléket hátrahagyó férfit. Legyen neki édes álma....!

Tököli Sabbás arany-sarkantyús vitéz, a százados multtal dicsekvő ének- és zene-alkotó alapítója emlékére zendült fel január 26-án a gyász-dal collegiumunk énektermében. Balogh Ferenc, a legékezebben szóló akadémiai tanár emlékezett meg az ünnepen a nagy alapítóról; magasan szárnyaló beszédében kiemelte, hogy az idegen ajkú, de hazáját hön szerető férfi alapítványával nemes példát mutatva, az alapítványt tevőknek nagy seregét vonzotta maga után, ezáltal egyik hathatós előmozdítója lett collegiumunkban az összhangzatos ének művelésének, követendő példája az utódoknak. Alapítványának kamatjából jutalmat nyertek ez évben Tripsó Sándor, Nagy Miklós, Bereczky László 3. é. joghallgatók 13—13 frtot, Durkó Gábor 4. jh. és Veres Gusztáv 4. th. 5—5 frtot.

Egyszerűen, de tiszta szív emlékéhez méltóan folyt le a szép ünnep, mely megérdemelt volna nagyobb érdeklődést is.

Az akadémiai vívőkör iva ki van téve a kapusnál. Akadémiai polgártársaink figyelmébe ajánljuk e most alakult kört, ez uton is kérjük őket, hogy lehető nagy számmal iratkozzanak be, mert ily mesés olcsó díj mellett sehol sem tanulják meg e nemes sportot. A kör vezetője Keresztesi Kiss József ur, akadémiaánk kitűnő vívója lesz, kinek már neve is garantirozik a haladásért és sikerért. A tanítás különben február elsején veszi kezdetét. Díj havonként 2 frt.

„Torma“ lesz a címe annak az élclapnak, mely a debreceni akadémiaán nemsokára megindul. Ez idő szerint az egész világon két diák élclap jelenik meg, egy angol és egy német. Most a harmadik a debreceni Torma lesz, melynek életképességét az a páratlan érdeklődés, mely városunk ugy diák, mint nem diák köreiben észlelhető, előre bizonyítja. Sok sikert, sok proficitet a szerkesztőségnek!

Akadémiánkon a párbeszédi vizsgák január 31-én véget értek. Az új félév február nyolcadikán nyílik meg a szokott ünnepségek közepette.

Megnyugtatásul értesítjük olvasóinkat, hogy a színházi kedvezményes jegyek kieszközlésével megtisztelt bizottság, a második félév elején, tehát nem várván be a színi évad végét, a legnagyobb lelkiismeretességgel és kötelességének hűséges betöltésével fogja egy csapásra megkezdeni és befejezni küldetését. A művészetért lelkesülő ifjuság tehát szíveskedjék a szerkesztőség ostromlásával jobb jövő hitében, felhagyni s egy kicsit még várakozni, mert „türelem rózsát terem!“

A m.-szigeti „Joghallgatók Egyesülete“ 1898. február hó 12-ikén M.-Szigeten, a „Polgári olvasóköri“ öszszes termeiben saját pénztára javára hangversenynyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez, Belépti-díj személyenkint 3 korona, családjegy 8 korona. A hangverseny műsora: 1. Nyitány. Előadja a joghallgatók zenekara. 2. Szavalat, Páll Manóné urnőtől. 3. Éjjel a gyógyszerteremben. Vigjáték 2 felvonásban, irta: Szomaházy István. Személyek: Kati kisasszony: Czikó Istvánné urnő. Egy cilinderes ur: Mokcsay Zoltán ur. Házi szolgál: Kiss György ur. — Hegedű solo (a 2. felvonás között), Rác Béla urtól. — 4. Magándal, dr. Lányi János urtól, zongorán kíséri Izák János ur. 5. Zongorajáték négy kézre. Előadják: Hitter Mariska urnő és Preineszberger Béla ur. 6. Monológ, Lánczy Géza urtól. 7. Felolvasás, Szabolcska Mihály urtól. 8. Záradék, a joghallgatók zenekarától.

Szerkesztői üzenetek.

A lapnak csak egyik felére tessék írni.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Ifj Zs. B. Sárospatak. Cikkét a mult számban közzöltük, köszönet érte.

K. R. Eszme van benne, de a technika botrányosan rossz.

P. J. Nagyvárad. Önnek már nem üzenünk semmit, mert elfelejtette, a mit a nagyváradai vasuti váróteremben január 2-ikán megígért. Ledorongoló levél utban van.

Tukónak. (Helyben.) A csipős Torma hatását lánggal égve, lelkesedve, fennlobogva várjuk.... ne hiába várjuk!

Nem közölhetők. „Ida“ (gyenge, gyenge, igen gyenge), „Télen“.

K. Z. Panesova. Rajkó a napokban két könyvemet adott el hirem s tudtom nélkül.

Ludovikus. Mostani versei gyengébbek, mint a multkoriai. Az első erőltetett, a 2-ik, az u. n. dalváltozat, vagyis ismert szép költemények sorairól külön-külön versszakban való elmélkedés önképzőköri versgyakorlatnak talán beválik.

P. Gy. A kettő közül valamelyik egy kis simítással jönni fog.

K. D. Cz. R. Budapest. Igért küldeményeteket várom.

Sz. J. urnak Illyetalva. Bocsanat, hogy alkalmatlankodni mertünk. Szívélyes nyilatkozatát, becses engedelmevel, emlékeink közé sorozzuk s nem álljuk meg, hogy el ne gondoljuk: Beh másképp volt a szerény gyulai káplanián!